

بررسی مناسبترین تاریخ تهیه خزانة و انتقال نشاء در مناطق جنوبی کشور جهت تولید پیاز در زمستان

رحیمه نوری مقدم^۱، کاظم خیری^۲، یدالله میرزائی^۳، حسن میوه چی لنگرودی^۴ و علی شهریاری^۵

۱- موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر - کرج

۲- مرکز تحقیقات کشاورزی ایران شهر

۳- مرکز تحقیقات کشاورزی جیرفت

۴- مرکز تحقیقات کشاورزی بوشهر

۵- مرکز تحقیقات کشاورزی مرزگان

با توجه به اینکه خلاء تولید پیاز در زمستان موجب نوسانات قیمت به دلیل عدم تعادل عرضه و تقاضا در سنوات گذشته بوده است و بمنظور بهره جویی از شرایط متنوع آب و هوایی کشور جهت استمرار تولید پیاز در تمام فصول سال، تحقیقات جهت امکان تولید پیاز در زمستان از سال ۱۳۷۳ در مناطق جنوبی کشور شروع شد و نتایج بدست آمده نشان داد که عواملی از قبیل تاریخ کشت، رقم در جهت نیل به اهداف بسیار موثر بوده، بنابراین با استفاده از کشت نشاء ارقام زودرس و مقاوم به بولتینگ می توان در فصل زمستان محصولی با عملکرد کمی و کیفی مطلوب به بازار عرضه کرد تا درصد ضایعات انباری را تا حد ممکن کاهش داده و امکان صادرات و زمینه اشتغال زائی را فراهم سازیم.

انتقال نشاء به زمین اصلی بطور معمول در مناطق جنوبی در آبان و آذرماه بوده و محصول در فروردین و اردیبهشت ماه برداشت می شود. بنابراین با انتقال نشاء در مهرماه محصول در بهمن و اسفند قابل برداشت است لذا لازم است بذور در مردادماه در خزانة کشت شود. با توجه به اینکه درجه حرارت در استانهای جنوبی در مردادماه بالا بوده و شرایط برای جوانه زدن بذر پیاز مناسب نیست می توان با استفاده از میکروکلیماهای خاص هر منطقه تولید نشاء در نقاط سردسیر و انتقال نشاء به نقاط گرمسیر همان استان صورت گیرد تا نشاء آماده انتقال باشد. بدین منظور آزمایشی بصورت استریپ اسپلیت پلات در قالب بلوکهای کامل تصادفی در سه تکرار در دو سال زراعی ۷۶-۷۷ در مناطق مذکور اجرا گردید. ارقام مورد مطالعه در سه سطح در ستون افقی و تاریخ انتقال نشاء در ۵ سطح از ۷/۱ بفاصله ۱۰ روز در ستون عمودی و سن نشاء در سه سطح ۵۰، ۵۵، ۶۰ روزه در کرت های فرعی قرار گرفتند. بذور ارقام در تاریخ ۵/۱ بفاصله ۵ روز تا ۶/۲۰

در ۱۱ مرحله در مناطق سردسیر استانهای جنوبی در خزانه کشت شد و سپس در تاریخهای معین در زمین اصلی در مناطق گرمسیری منتقل شد. پس از تجزیه واریانس و مقایسه میانگین تیمارها رقم هیبرید پریمائو را در بیشتر مناطق عملکرد بالاتری نسبت به سایر ارقام نشان داده و بعنوان رقم برتر معرفی میگردد. از نظر تاریخ کاشت مناسب و سن نشاء در مناطق مختلف تفاوت وجود داشته ولی در هر ۴ منطقه محصول پیاز در فصل زمستان با عملکرد کمی و کیفی مطلوب برداشت گردید.